

Sisällys

Esityslista 8/2021	2
79 § Kokouksen avaus	3
80 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
81 § Pöytäkirjantarkastajat	3
82 § Työjärjestyksen hyväksyminen	3
83 § Merja-Leena Määttälän luottamustoimen lakkaaminen	4
84 § Talousarvio ja toimintasuunnitelma vuodelle 2021 ja suunnitelmat vuosille 2022-2023; seurakuntaneuvoston lausunto	5
85 § Siunauskappelin kuntotutkimus; seurakuntaneuvoston edustajan nimeäminen työryhmään	13
86 § Ilmoitusasiat	16
87 § Muut asiat	16
88 § Kokouksen päätös	17

Esityslista 8/2021

Aika Tiistai 9.11.2021 klo 17.00

Paikka Enon seurakuntatalo
Enontie 30 A
81200 Eno

Läsnä Koistinen Markku vt. kirkkoherra, seurakuntaneuvoston puheenjohtaja
Ahlholm Maiju varapuheenjohtaja
Haltilahti Päivi
Hämäläinen Sanna
Ignatius Merja
Suvanto Auli
Toivanen Ville

Lisäksi läsnä Suhonen Milla seurakuntaneuvoston sihteeri, pöytäkirjanpitäjä

Poissa Eskelinen Salme
Suojama Ilona
Vartiainen Aija

79 § Kokouksen avaus

Alkuhartaus Päivi Haltilahti. Laulettiin laulu Herra on minun paimeni.

80 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

"Seurakunnan toimielin on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on saapuvilla."
KL 7:4.1

"Kutsu kokoukseen toimitetaan jäsenille viimeistään kahta päivää ennen kokousta. Kutsuun on liitettävä luettelo käsiteltävistä asioista päätösesityksineen."
Enon seurakuntaneuvoston ohjesääntö 2 § 1 mom.

Kokouskutsu ja esityslista päätösehdotuksineen tähän seurakuntaneuvoston kokoukseen on lähetetty sähköpostin liitteenä 3.11.2021.

Ehdotus (pj.) Todetaan kokous laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Seurakuntaneuvosto Todettiin kokous laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

81 § Pöytäkirjantarkastajat

"Pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla, jollei tarkastamisesta ole määrätty ohje- tai johtosäännössä." KJ 7:6.2

"Pöytäkirjan tarkastaa kaksi kokouksen valitsemaa pöytäkirjantarkastajaa tai, jos kokous niin päättää seurakuntaneuvosto kokouksessaan."
Enon seurakunnan seurakuntaneuvoston ohjesääntö 6 § 3 mom.

Ehdotus (pj.) Valitaan pöytäkirjantarkastajiksi Merja Ignatius ja Ilona Suojama. He toimivat tarvittaessa myös äänten laskijoina.

Seurakuntaneuvosto Valittiin pöytäkirjantarkastajiksi Merja Ignatius ja Auli Suvanto. He toimivat tarvittaessa myös äänten laskijoina.

82 § Työjärjestyksen hyväksyminen

Ehdotus (pj.) Hyväksytään esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

Seurakuntaneuvosto Hyväksyttiin esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

83 § Merja-Leena Määttälän luottamustoimen lakkaaminen

Enon seurakuntaneuvoston jäseneksi valittu Merja-Leena Määttälä on muuttanut toiselle paikkakunnalle ja näin menettänyt vaalikelpoisuutensa Enon seurakunnassa. Merja-Leena Määttälä on ilmoittanut muutosta 1.11.2021 päivätyllä ilmoituksella.

Kirkkolain 23 luvun 4 §:n mukaan toimielimen jäsenen menettäessä vaalikelpoisuutensa kesken toimikauden hänet vapautetaan luottamustoimesta.

”Luottamushenkilön vapauttamisesta....luottamustoimesta päättää se toimielin, joka on valinnut luottamushenkilön. Seurakuntavaaleilla....valitun luottamushenkilön osalta päätöksen tekee kuitenkin se toimielin, jonka jäsen luottamushenkilö on”. (KL 23:6.1)

Ehdotus (pj)	Seurakuntaneuvosto toteaa Merja-Leena Määttälän menettäneen vaalikelpoisuutensa Enon seurakunnassa kesken toimikauden paikkakunnalta muuton vuoksi ja vapauttaa hänet luottamustoimesta.
Seurakuntaneuvosto	Päätösehdotus hyväksyttiin.

84 § Talousarvio ja toimintasuunnitelma vuodelle 2021 ja suunnitelmat vuosille 2022-2023; seurakuntaneuvoston lausunto

Yhteinen kirkkoneuvosto 31.8.2021, 123 §; Vuoden 2022 talousarvion valmistelu

"Seurakunnan ja seurakuntayhtymän toiminnassa ja talouden hoidossa on noudatettava talousarviota ja hyvän talouden hoidon periaatteita. Omaisuutta on hoidettava tuottavasti ja riskit halliten." KJ 15:1

"Talousarviossa sekä siihen liittyvässä toiminta- ja taloussuunnitelmassa hyväksytään toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kolmeksi vuodeksi. Talousarvio on toiminta- ja taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarviovuosi (tilikausi) on kalenterivuosi. Talousarvio sekä toiminta- ja taloussuunnitelma on laadittava siten, että edellytykset tehtävien hoitamiseen turvataan. Tulojen ja menojen on oltava tasapainossa kolmen vuoden suunnittelukauden tai perustellusta syystä tätä pidemmän, kuitenkin enintään viiden vuoden ajanjakson aikana. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä on päätettävä toimenpiteistä, joilla taseen osoittama alijäämä katetaan ottaen huomioon myös talousarvion laatimisvuonna kertyväksi arvioitu yli- tai alijäämä. Talousarvioon otetaan tehtävien hoitamisen ja toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Talousarviossa on osoitettava, miten rahoitustarve katetaan. Määrärahat ja tuloarviot otetaan talousarvioon bruttomääräisinä. Talousarviossa on käyttötalous- ja tulolaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa." KJ 15:2

"Kirkkovaltuuston on hyväksyttävä seurakunnan ja yhteisen kirkkovaltuuston seurakuntayhtymän talousarvio sekä toiminta- ja taloussuunnitelma viimeistään edellisen vuoden joulukuussa." KJ 15:3

Yhteinen kirkkoneuvosto antaa talousarvion valmistelua varten kehykset toiminta- ja talousvastuullisille yksiköille. Kehykset annetaan ulkoisten nettokulujen osalta yleishallinnolle, seurakunnalliselle toiminnalle, hautaustoimelle ja kiinteistötoimelle. Seurakunnallisen toiminnan kehyksestä erotetaan yhteisen seurakuntatyön yhteissumma ja kuuden seurakunnan nettokehyykset sekä kiinteistötoimen kehyksestä Vaivion kurssikeskuksen nettokehys.

Kukin talousvastuullinen yksikkö laatii kehyksen pohjalta kolmen vuoden toiminta- ja taloussuunnitelman, joista ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi. Toiminnallisten tavoitteiden osalta keskitytään muutamaa strategiasta johdetun määrällisen, laadullisen tai vaikuttavuuteen liittyvän tavoitteen asettamiseen, jotka ovat mitattavissa tai muutoin arvioitavissa.

Seurakuntaneuvostot hyväksyvät tehtäväalueidensa toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja yksilöidyt talousarviot tulee toimittaa taloustoimistoon 8.10.2021 mennessä. Yhteinen kirkkoneuvosto käsittelee toiminta- ja talousarvion vuodelle 2022 ja -suunnitelmat vuosille 2023-2024 kokouksessaan 26.10.2021.

Seurakuntatalouksien on aina omista lähtökohdistaan käsin arvioitava verotulojensa kehitys. Tuloveroprosenttia määritettäessä perusteeksi otetaan varainhoitovuoden kirkollisverona koottavaksi aiottu määrä. Kirkollisveron määrään vaikuttavat jäsenmäärä, veroperustemuutokset, tuloveroprosentin suuruus ja seurakuntatalouden jäsenten ansiotulojen määrä. Lisäksi arvioinnissa otetaan huomioon mm. muuttoliike, työllisyyden kehitys ja yritystoiminnassa tapahtuvat muutokset.

Joensuun ev.lut. seurakuntayhtymän tilinpäätökset olivat alijäämäisiä vuosina 2016 -2018. Talouden tasapainottaminen ja nykyisen toiminnan tason turvaaminen edellyttivät tuloveroprosentin nostamista 0,1 prosenttiyksiköllä 1,55 prosenttiin vuodelle 2019. Vuosien 2019 ja 2020 tilinpäätökset ovat olleet ylijäämäisiä.

Pitkällä aikavälillä kirkollisverokertymän odotetaan pienenevän seurakuntayhtymän seurakuntiin kuuluvan jäsenmäärän kehityksen mukaisesti. Vuoden 2021 alussa seurakuntiin kuului 51 135 jäsentä ja se on pienentynyt keskimäärin 0,7 prosenttia vuodessa. Tuloveroprosentin muuttaminen on kertaluonteinen ja pitkäkestoinen päätös. Talouden tasapaino ja toimintaedellytykset on lähtökohtaisesti pyrittävä säilyttämään aktiivisella kiinteistö- ja henkilöstösuunnitelman toteutuksella ja alueellisella yhteistyöllä niin seurakuntayhtymän sisällä kuin koko maakunnan alueella. Yhteinen kirkkovaltuusto päätti kokouksessaan 15.6.2021 (26 §) pitää tuloveroprosentin ennallaan 1,55 prosentissa vuonna 2022.

Koronapandemian seuraavat aallot ovat rantautuneet Suomeen vuoden 2021 lopussa aikana. Saman aikaisesti koronarokotukset etenevät ja riittävä rokotussuojatase ennustetaan saavutettavan syksyn aikana. Seurakuntayhtymä on varautunut vuoden 2021 talousarviossa edelleen jatkuvan pandemian aiheuttamaan heikentyvään taloustilanteeseen. Kuluvan vuoden osalta kirkollisverojen odotetaan pysyvän vuotta 2020 alemmalla tasolla. Talouden muutokset näkyvät verotilityksissä viiveellä ja vasta myöhemmin syksyllä, vuoden 2020 verotuksen valmistuksessa, tiedetään tarkemmin koronapandemian vaikutukset seurakuntayhtymän kirkollisverotuloihin vuoden 2020 osalta ja se, onko varautuminen ollut riittävä. Kirkkohallituksen FCG Perlacon Oy:ltä tilaaman, koronavaikutukset huomioivan, päivitetyn ennusteen mukaan kirkollisverokertymä olisi Joensuussa vuosina 2021-2022 noin 10,9 miljoonaa euroa vuodessa.

Vuoden 2016 alussa tuli voimaan laki valtion rahoituksesta evankelis-luterilaiselle kirkolle eräisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin. Rahoituslain mukaan seurakunnille lailla annettuja yhteiskunnallisia tehtäviä ovat hautausoimi, väestökirjanpito tehtävät sekä kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja irtaimistojen ylläpito. Joensuun ev.lut. seurakuntayhtymän osalta valtion rahoitus vuonna 2022 on noin 1 500 000 euroa.

Tulo- ja menolaskelma ja -arvio vuosille 2018 - 2022:

TULO- JA MENOLASKELMA (€)	TP2018	TP2019	TP2020	TA2021	ARVIO 2022
Tulot					
Kirkollisverotulot	10 178 517	11 197 498	11 160 592	10 600 000	10 800 000
Valtion rahoitus	1 474 704	1 448 724	1 478 820	1 450 000	1 500 000
Toimintatuotot	2 417 898	2 990 619	2 346 910	2 100 000	2 100 000
Yhteensä	14 071 119	15 636 841	14 986 322	14 150 000	14 400 000

Menot					
Toimintakulut	-12 656 164	-12 661 404	-11 938 354	-12 190 000	-13 030 000
Verotuskulut	-161 604	-180 419	-187 558	-190 000	-195 000
Keskusrahastomaksut	-477 498	-461 100	-466 971	-474 000	-460 000
Eläkerahastomaksut	-532 596	-514 302	-520 852	-565 000	-545 000
Rahoitustuotot ja -kulut	-5 973	47 396	184 242	100 000	100 000
Investoinnit	-388 466	-598 464	-1 406 778	-1 905 000	-2 870 000
Yhteensä	-14 222 301	-14 368 293	-14 336 271	-15 224 000	-17 000 000
Lisärahoitustarve/-jäämä	-151 182	1 268 548	650 051	-1 074 000	-2 600 000

Vuonna 2022 kirkollisverokertymän arvioidaan laskelmassa olevan 10 800 000 euroa. Laskelmassa vuoden 2021 käyttötalouden nettomenot, rahoitustoimen menot ja investointimenot ovat yhteensä 17 000 000 euroa. Käyttötalouden nettomenoihin sisältyy talousarvion täytäntöönpano-ohjeiden mukaisesti poikkeuksellisen suuret, yksikkökohtaiset siirtymät vuoden 2020 tilinpäätöksestä, jotka toimivat puskurina tulevina vuosina talouden tiukentuessa. Investoinnit on esitetty laskelmassa kiinteistösuunnitelman ja jo toteutus- tai valmisteluvaiheessa olevien investointihankkeiden arvioitujen kustannusten mukaisesti. Vuoden 2022 investointitaso tarkentuu investointisuunnitelman valmistelun aikana. Poistojen arvioidaan vuonna 2022 olevan noin 920 000 euroa ja laskelman mukainen tilikauden tulos 650 000 euroa alijäämäinen.

Esitys pääluokkien nettokehyyksiksi vuonna 2022:

PÄÄLUOKKA (€)	TP 2019	TA 2020	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos (%)
Yleishallinto	1 086 860	960 000	1 035 496	938 000	1 178 000	25,6 %
Seurakunnallinen toiminta	6 454 250	6 649 629	5 957 992	6 413 825	6 966 459	8,6 %
Hautaustoimi	599 325	640 371	635 671	674 779	647 700	-4,0 %
Kiinteistötoimi	1 530 359	2 150 000	1 961 968	2 064 000	2 137 841	3,6 %
Yhteensä	9 670 794	10 400 000	9 591 127	10 090 604	10 930 000	8,3 %

PÄÄLUOKKA (€)	TP 2019	TA 2020	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos (%)
Yleishallinto	11,2 %	9,2 %	10,8 %	9,3 %	10,8 %	1,5 %
Seurakunnallinen toiminta	66,7 %	63,9 %	62,1 %	63,6 %	63,7 %	0,2 %
Hautaustoimi	6,2 %	6,2 %	6,6 %	6,7 %	5,9 %	-0,8 %
Kiinteistötoimi	15,8 %	20,7 %	20,5 %	20,5 %	19,6 %	-0,9 %
Yhteensä	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	

Vuoden 2022 kehysesityksen loppusumma on 10 930 000 euroa. Kehys muodostuu vuosikehyksestä 9 900 000 euroa (2021: 9 900 000 euroa), talousvastuullisilta yksiköiltä vuoden 2020 määrärahoista siirtyvistä eristä 790 000 euroa (2021: 190 604 euroa) ja 240 000 euron yleishallinnolle osoitettavasta määrärahasta, josta 200 000 euroa kohdistetaan heinäkuussa Joensuussa järjestettävistä herättäjäjuhlista aiheutuviin kuluihin ja 40 000 euroa seurakuntavaaleihin syksyille 2022.

Esitys seurakuntien vuosikehykseksi muodostuu 100 000 euron seurakuntakohtaisesta kiinteästä osuudesta (2021: 90 000 euroa) ja seurakuntien jäsenmäärien kolmen vuoden keskiarvon mukaisessa suhteessa jaetusta muuttuvasta osuudesta. Yhteisen seurakuntatyön kehys jaetaan viestinnälle, yhteiselle sielunhoidolle, yhteiselle kasvatukselle ja perheneuvonnalle hallintojohtajan ja yhteisen seurakuntatyön johtajan johdolla. Yhteisten projektien 30 000 euron määräraha on sisällytetty yhteisen seurakuntatyön kehykseen.

Yleishallinnon määrärahaan sisältyy isoja, koko seurakuntayhtymää ja sen kaikkia yksiköitä koskevia kulueriä, joihin ei omalla toiminnalla voida vaikuttaa lainkaan tai hyvin vähän. Tällaisia kustannuksia ovat muun muassa Itä-Suomen IT-aluekeskuksen ja Kirkon palvelukeskuksen veloitukset, henkilöstön käytössä olevien tietokoneiden leasing ja ohjelmistojen lisenssimaksut, tietoliikennekustannukset ja työterveyshuollon kulut. Mikäli näiden kustannusten osalta tulee talousarvion laadinnan osalta tietoon olennaisia kustannusten korotuksia, kehysmäärärahaa esitetään korotettavaksi vastaavasti.

Esitys seurakunnallisen toiminnan nettokehysiksi vuonna 2022:

Seurakunnallinen toiminta	Kehys 2021	Kiinteä kehys 2022	Muutt. kehys 2022	Yhteensä 2022	Siirtymät 2020, seurakuntavaalit, Herättäjäjuhlat	Kehys yhteensä 2022	Muutos (€)	Muutos (%)
Joensuu	1 590 343	100 000	1 426 200	1 526 200	130 237	1 656 437	66 094	4,2 %
Pielisensuu	1 330 484	100 000	1 247 200	1 347 200	226 688	1 573 888	243 404	18,3 %
Rantakylä	1 062 835	100 000	948 000	1 048 000	130 335	1 178 335	115 500	10,9 %
Vaara-Karjala	361 000	100 000	260 400	360 400	25 126	385 526	24 526	6,8 %
Eno	525 922	100 000	388 200	488 200	49 622	537 822	11 900	2,3 %
Pyhäselkä	646 700	100 000	520 000	620 000	60 601	680 601	33 901	5,2 %
Seurakunnat yhteensä:	5 517 284	600 000	4 790 000	5 390 000	622 609	6 012 609	495 325	9,0 %
Yhteiset projektit	30 000		30 000	30 000	0	30 000	0	0,0 %
Yht. seurakuntatyö	866 541		850 000	850 000	73 850	923 850	57 309	6,6 %
Yht. seurakuntatyö yht.	896 541		880 000	880 000	73 850	953 850	57 309	6,4 %
Seurakunn. toiminta yht.	6 413 825		5 670 000	6 270 000	696 459	6 966 459	552 634	8,6 %
Yleishallinto	938 000		938 000	938 000	240 000	1 178 000	240 000	25,6 %
Hautaustoimi	674 779		628 000	628 000	19 700	647 700	-27 079	-4,0 %
Kiinteistötoimi	2 064 000		2 064 000	2 064 000	73 841	2 137 841	73 841	3,6 %
Yhteensä	10 090 604	600 000	9 300 000	9 900 000	1 030 000	10 930 000	839 396	8,3 %

Ehdotus (hj.)

Yhteinen kirkkoneuvosto päättää antaa vuoden 2022 talousarvion valmistelua varten kehykset seurakuntayhtymän toiminta- ja talousvastuullisille yksiköille seuraavasti: Yleishallinto 1 178 000 euroa, hautaustoimi 647 700 euroa, kiinteistötoimi 2 137 841 euroa, Joensuun seurakunta 1 656 437 euroa, Pielisensuun seurakunta 1 573 888 euroa, Rantakylän seurakunta 1 178 335 euroa, Vaara-Karjalan seurakunta 385 526 euroa, Enon seurakunta 537 822 euroa, Pyhäselän seurakunta 680 601 euroa ja yhteinen seurakuntatyö 923 850 euroa.

Kirkkoneuvosto

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Yhteinen kirkkoneuvosto 26.10.2021, 160 §

Yhteinen kirkkoneuvosto päätti talousarvion valmistelua varten kehymäärärahoista seurakuntayhtymän toiminta- ja talousvastuullisille yksiköille kokouksessaan 31.8.2021. Tuolloin yleishallinnon kehukseksi annettiin 1 178 000 euroa siten, että mikäli yleishallintoon kuuluvien koko seurakuntayhtymää koskevien kuluerien osalta talousarvion valmistelun aikana tulee tietoon olennaisia muutoksia tai lisäkustannuksia, joihin ei voida omalla toiminnalla vaikuttaa, korotetaan yleishallinnon kehymäärärahaa vastaavasti. Tällaisia kustannuseriä tuli kulueräkohtaisessa tarkastelussa esille mm. toiminnan vakuutusmaksuissa, tietoliikennekustannuksissa, tietokoneiden leasing- ja ohjelmistojen lisenssimaksuissa sekä työterveyshuollon nettokustannuksissa yhteensä 54 000 euroa. Yleishallinnon määräraha valmistellussa talousarvioesityksessä on siten 1 232 000 euroa.

Kansantalouden tilanne on vaihdellut voimakkaasti sen jälkeen, kun yhteiskunnan toiminta alkuvuonna 2020 häiriintyi COVID-19-viruksen aiheuttaman pandemian ja sen torjumiseksi säädettyjen erilaisten rajoitusten vuoksi. Talous oli jo vuoden 2020 kolmannella vuosineljänneksellä toipumassa tautitilanteen väliaikaisesti helpottaessa, mutta tilanne paheni nopeasti taas, kun uusia virusmuunnoksia syntyi. Syksyllä 2020 koronarajoitukset oli otettava uudelleen käyttöön ja ne vaikeuttivat yhteiskunnan toimintaa koko loppuvuoden ajan. Vuonna 2020 kokonaistuotanto laski 2,9 prosenttia.

Kansantalouden tuotanto (BKT) lähti kuitenkin kasvuun jo alkuvuonna 2021 siitäkin huolimatta, että pandemiarajoitukset vaikeuttivat toimintaa monilla toimialoilla edelleen. Tilastokeskuksen mukaan vuoden 2021 toisella neljänneksellä kansantalouden tuotanto kasvoi 2,1 prosenttia edelliseen vuosineljännekseen verrattuna ja vuoden 2020 vastaavaan ajankohtaan verrattuna 7,5 prosenttia saavuttaen jo kesäkuussa koronapandemiaa edeltäneen tason. Talouden toipuminen on ollut selvästi ennakoitua nopeampaa. Kuluttajat luottavat taas omaan ja Suomen talouteen, mikä on lisännyt yksityistä kulutusta. Koronarajoitusten aikana on syntynyt säästöjä ja patoutuneita tarpeita. Kun palveluille on taas kysyntää, eivätkä koronarajoitukset enää rajoita toimintaa, yritystenkin usko tulevaisuuteen on vahvistunut. Positiivisen talouskehityksen ennustetaan jatkuvan, mikä on nostanut bruttokansantuotteen kasvuarvioita. Suomen talous on toipumassa pandemian aiheuttamasta kriisistä tavanomaista taantumaa nopeammin.

Inflaatio, kuluttajahintojen vuosimuutos, oli heinäkuussa 1,9 %. Inflaation odotetaan olevan vuonna 2021 noin 1,5 prosenttia. Vuonna 2022 kuluttajahinnat nousisivat suurin piirtein saman verran. Ansioihin odotetaan noin 2,5 prosentin kasvua.

Kirkollisverotuotto kasvoi valtakunnallisesti 1,7 prosenttia vuonna 2020. Vuonna 2020 kirkollisveroa tilitettiin yhteensä 900,9 miljoonaa euroa. Taloudellinen polarisaatio seurakuntien välillä kuitenkin jatkui. Vaikka suurimmalla osalla seurakuntatalouksia kirkollisveron tuotto kasvoi, se väheni vajaalla kolmasosalla.

Seurakuntien taloudellinen liikkumavara on kaventunut huomattavasti viimeisen reilun 10 vuoden aikana. Tuona aikana jäsenmäärä on vähentynyt yli 500 000 (-13 %) ja kirkollisverotulon tuotto lähes 100 miljoonaa euroa (-10 %). Molempien määrien väheneminen on ollut jatkuvaa ja jäsenistön osalta kiihtyvää. Ennusteen mukaan koko kirkon tasolla jäsenmäärä vähenee lähivuosina noin 1,3 prosenttia vuodessa vanhenevan ikärakenteen ja kirkosta eroamisten vuoksi. Joensuussa jäsenmäärän vähenemistä kompensoi positiivinen muuttoliike, etenkin opiskelijoiden määrän kasvu kaupungissa. Joensuussa seurakuntien jäsenmäärä on vähentynyt keskimäärin 0,7 prosenttia vuodessa.

Vuonna 2019 Joensuun ev.lut. seurakuntayhtymälle kirkollisveroa kertyi 11 160 592 euroa (2019: 11 197 498 euroa). Kirkollisverotilityksiä on pitänyt tilanteeseen nähden hyvällä tasolla

palkankorotusten seurauksena tapahtunut ansiotason nousu, eläkkeiden nousu sekä valtion koronan vuoksi tekemät tukitoimet. Vaikuttaisi myös, ettei koronan negatiiviset talousvaikutukset kuten työtuntien väheneminen, lomautukset ja irtisanomiset ole kohdistuneet niihin ikäryhmiin, joiden kirkkoon kuuluvuus on tyypillisesti korkeinta. Joensuussa kirkollisverokertymä on ollut edellisen vuoden vastaavaa ajankohtaa hieman suurempi. Kirkollisveron jako-osuus pienee kuitenkin -0,06 prosenttia lokakuussa, mikä vaikuttaa lopulliseen verotulokertymään. Uutta jako-osuutta sovelletaan lokakuussa 2021 tehtävistä tilityksistä lähtien ja aiemmin verovuodelta tilitetyt verot oikaistaan vastaamaan uutta jako-osuutta. Tämän hetken arvion mukaan verotulokertymä tulee vuonna 2021 olemaan noin 10 900 000 euroa. Vuoden 2022 talousarviossa kirkollisveroja arvioidaan kertyvän jäsenmäärän kehityksen mukaisesti 10 800 000 euroa.

Ulkoisten toimintatuottojen yhteissumma tuloslaskelmaosassa on 1 490 568 euroa (2021: 1 620 963 euroa). Toimintatuottojen pieneneminen edelliseen vuoteen nähden selittyy pääasiassa kiinteistöjen myyntituotoilla, joiden arvioidaan olevan vuonna 2022 olevan noin 70 000 euroa edellisvuotta pienemmät.

Ulkoisten toimintakulujen loppusumma on 12 474 568 euroa (2021: 11 711 567 euroa), josta henkilöstökulut ovat suurin menoerä. Henkilöstökulujen arvioidaan vuonna 2022 olevan 8 004 637 euroa (TA2020: 7 904 392 euroa). Voimassa olevan talousarvion täytäntöönpano-ohjeen mukaisesti toimintamäärärahojen ylitys- tai alitus vähentää tai lisää seuraavan tilinpäätöksen jälkeen laadittavan talousarviovuoden toimintamäärärahoja vastaavalla summalla. Koronapandemian aiheuttamista poikkeuksellisista olosuhteista johtuen seurakuntayhtymän toimintakulut toteutuivat vuonna 2020 huomattavasti talousarvion toimintamäärärahoja pienempinä. Viime vuoden 1 055 570 euron ylijäämästä palautuu seurakuntien ja seurakuntayhtymän yksiköihin yhteensä 790 000 euroa (2021: 190 604 euroa) vuonna 2020 käyttämättä jääneitä määrärahoja. Nämä toimivat yksiköiden puskurina tulevina vuosina talouden tiukentuessa. Vuoden 2020 tilinpäätöksestä siirtyvät erät ovat siis noin 600 000 euroa edellistä talousarviovuotta suuremmat ja vaikuttavat vastaavalla summalla talousarviovuoden tilikauden tulokseen. Lisäksi vuoden 2022 talousarviossa on huomioitu 200 000 euroa Joensuussa heinäkuussa järjestettävistä herättäjäjuhlista seurakuntayhtymälle aiheutuvia kuluja sekä 40 000 euroa marraskuussa 2022 järjestettävien seurakuntavaalien kuluja. Toimintatuottojen ja toimintakulujen erotus on alijäämäinen toimintakate 10 984 000 euroa (2020: 10 090 604 euroa).

Vuonna 2021 kirkollisverotulojen arvioidaan olevan 10 800 000 euroa (E2021: 10 900 000 euroa) ja valtion korvauksen 1 500 000 euroa (2021: 1 450 000 euroa). Tuloslaskelman vuosikate on 341 000 euroa (2021: 830 396 euroa). Vuonna 2022 poistosuunnitelman mukaiset tilikauden poistot ovat 925 214 euroa ja tilikauden tuloslaskelman mukainen alijäämä on 584 214 euroa. Alijäämä selittyy seurakuntien ja yhtymän palveluyksiköiden vuonna 2020 koronan vuoksi käyttämättä jääneiden määrärahojen siirtymisestä vuodelle 2022, herättäjäjuhlien toimintamäärärahoista ja seurakuntavaalien kuluihin varautumisesta. Seurakunnat ja yhtymän palveluyksiköt eivät todennäköisesti käytä kaikkea poikkeuksellisen koronavuoden ajalta siirtynyttä määrärahaa vuoden 2022 aikana ja tilikauden tulos tulee olemaan parempi kuin mitä talousarvion tuloslaskelma osoittaa.

Investointiosassa on investointeihin varattu 2 588 960 euroa. Merkittävimmät vuonna 2022 toteutettavat investoinnit ovat Utran kirkon julkisivun ja vesikaton maalaus ja Tuupovaaran kirkon julkisivujen maalaus. Molempien kohteiden aikataulu riippuu museoviraston ja kirkkohallituksen käsittelyajoista. Kiihtelysvaaran kirkon osalta yhteinen kirkkovaltuusto hyväksyi tulevan kirkon tontinkäyttösuunnitelman 14.10.2021. Rakennussuunnitteluvaihe on käynnistynyt lokakuussa 2020. Rakennussuunnitteluvaiheen arvioidaan kestävän kevääseen 2022 ja raken-

tamisen jakautuvan vuosille 2022-2023. Kirkon kustannusarvio on 4 000 000 euroa, johon ulkopuolista rahoitusosuutta saadaan 2 552 405 euron vakuutuskorvauksen lisäksi lahjoituksina ja kansalaiskeräyksinä.

Hautainhoitorahaston talousarvion toimintakulujen loppusumma on 493 142 euroa (490 838 euroa) ja Vuokra-Louhelan talousarvion loppusumma 275 616 euroa (269 290 euroa).

Seurakuntayhtymän, hautainhoitorahaston ja Vuokra-Louhelan talousarvioehdotukset vuodelle 2022 ja suunnitelmat vuosille 2023-2024 ovat liitteessä 1.

Ehdotus (hj.)

Yhteinen kirkkoneuvosto päättää

1. pyytää talousarviosta ja suunnitelmista Enon, Joensuun, Pielisensuun, Pyhäselän, Rantakylän ja Vaara-Karjalan seurakuntaneuvostojen lausunnot,
2. lähettää talousarvioehdotukset lausuntoineen, perusteluineen ja sitovuutta koskevine määräyksineen yhteisen kirkkovaltuuston vahvistettavaksi ja noudatettavaksi Joensuun ev.-lut. seurakuntayhtymän vuoden 2022 talousarvioina sekä
3. lähettää toimintasuunnitelmat 2022 ja suunnitelmat vuosille 2023-2024 yhteisen kirkkovaltuuston vahvistettavaksi.

Kirkkoneuvosto

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Enon seurakuntaneuvosto 9.11.2021, 84 §

Seurakuntayhtymän, hautainhoitorahaston ja Vuokra-Louhelan talousarvioehdotukset vuodelle 2022 ja suunnitelmat vuosille 2023-2024 ovat liitteessä 1.

Esityslistan mukana on lähetetty suunnitelmasta ne osat, joista seurakuntaneuvostolla on mahdollisuus antaa lausunto. Kokonaisuudessaan talousarvioehdotukset ja toimintasuunnitelmat ovat nähtävänä kokouksessa. Seurakuntasihteeri lähettää pyydettäessä koko liitteen sähköisenä.

Ehdotus (pj.)

Seurakuntaneuvosto päättää todeta lausuntonaan, että se yhtyy yhteisen kirkkoneuvoston valmistelemiin talous- ja toimintasuunnitelmaehdotuksiin.

Seurakuntaneuvosto

Päätösehdotus hyväksyttiin.

85 § Siunauskappelin kuntotutkimus; seurakuntaneuvoston edustajan nimeäminen työryhmään

Yhteinen kirkkoneuvosto 26.10.2021, 164 § Enon siunauskappelin kuntotutkimus

Kiinteistötoimikunta 4.10.2021, 26 §

Liite nro 1 Kosteus ja sisäilmatekninen kuntotutkimus raportti

Liite nro 2 Tarkastuskertomus Pohjois-Karjalan Ympäristöterveys

Enon siunauskappelin sijainti- ja laajuustiedot

kiinteistötunnus	167-436-27-117
osoite	Kirkkotie 12, 81200 Eno
kerrosala	386 m ²
tilavuus	1700 m ³
valmistumisvuosi	1968, laajennus 1989

Enon siunauskappelissa on suoritettu kosteus- ja sisäilmatekninen kuntotutkimus kesäkuussa 2021. Tutkimus käynnistettiin tilojen käyttäjiltä tulleen palautteen johdosta, rakennuksen huonoksi koetusta sisäilmasta.

Tutkimusten kosteusmittaustulosten ja mikrobinäytteiden perusteella havaittiin perusmuurissa, alapohjassa, väliseinissä ja ulkoseinissä laajoja kosteus- ja mikrobivaurioita. Kiinteistötoimi on pyytänyt rakennuksesta ja raportista lausunnon terveystoimilta, sekä tiedottanut asiasta seuraavalla tiedotteella.

Kiinteistötoimi tiedottaa

Enon siunauskappelissa on suoritettu kosteus ja sisäilmatekninen kuntotutkimus kesäkuun 2021 aikana. Tutkimus käynnistettiin tilojen käyttäjiltä saadun palautteen johdosta, koskien tilojen huonoksi koettua sisäilmaa. Tutkimuksissa rakenteiden sisässä havaittiin kosteusvaurioita ja mikrobikasvustoa, jotka edellyttävät mittavia korjaustoimenpiteitä.

Kiinteistötoimi valmistelee tarvittavista korjaustoimenpiteistä sekä vaihtoehtoisista ratkaisumalleista suunnitelmat ja kustannusarvion kiinteistötoimikunnalle käsiteltäväksi. Tilojen käyttöä ei suositella, jos käyttäjä kokee tiloissa oireilua, jonka epäilee johtuvan sisäilmasta. Tiloihin asennetaan väliaikaisesti ilmanpuhdistimet, joilla sisäilmaa saadaan puhdistettua, kunnes tilanne on saatu korjattua.

Ratkaisuvaihtoehtoina tilanteeseen on mm.

- 1) Vanhan kappelin korjaaminen
- 2) Uuden kappelin rakentaminen
- 3) Vanhan kappelin purkaminen ja siunausten siirtäminen pysyvästi kirkkoon ja seurakuntatalolle
- 4) Vanhan kappelin purkaminen ja uuden kesäkäyttöisen kappeli rakennuksen rakentaminen ja siunausten siirtäminen talviaikaan seurakuntatalolle.

Kiinteistötoimi on etukäteen selvittänyt seuraavat lähtötiedot:

- Rakennuksen korjaustyökustannusarvio on 393 567 € (alv 24 %)
- Rakennuksen purkukustannusarvio on 86 800 € (alv 24 %)

Ratkaisuvaihtoehtojen selvittämistä varten tulisi perustaa hanketyöryhmä, joka valmistelee esityksen siunauskappelin tilanteen ratkaisemiseksi.

Ehdotus (kp.) Kiinteistötoimikunta päättää esittää yhteiselle kirkkoneuvostolle, että

1. se perustaa hanketyöryhmän selvittämään Enon siunauskappelin hankevaihtoehdot ja tekemään esityksen yhteiselle kirkkoneuvostolle Enon siunauskappelin jatkotoimenpiteistä toukokuuhun 2022 mennessä,
2. hanketyöryhmään esitetään nimettäväksi kirkkoherra Markku Koistinen, kiinteistöpäällikkö Jussi Nevalainen, hautatoimen päällikkö Virpi Kiviniemi, Enon seurakunnan nimeämä edustaja, kiinteistötoimikunnan nimeämä edustaja Ilona Suojama ja yhteisen kirkkoneuvoston nimeämä edustaja. Toimikunnan puheenjohtajaksi esitetään kirkkoherra Markku Koistista.

Päätös: Hyväksyttiin ehdotuksen mukaisesti

Yhteinen kirkkoneuvosto 26.10.2021, 164 §

Liite 5a Kosteus ja sisäilmatekninen kuntotutkimusraportti

Liite 5b Tarkastuskertomus Pohjois-Karjalan Ympäristöterveys

Ehdotus (hj.)

Yhteinen kirkkoneuvosto päättää

1. perustaa hanketyöryhmän selvittämään Enon siunauskappelin hankevaihtoehdot ja tekemään esityksen yhteiselle kirkkoneuvostolle Enon siunauskappelin jatkotoimenpiteistä toukokuuhun 2022 mennessä ja
2. nimetä hanketyöryhmän:
 - puheenjohtajaksi vt. kirkkoherra Markku Koistinen, jäseniksi
 - kiinteistöpäällikkö Jussi Nevalainen,
 - hautaustoimen päällikkö Virpi Kiviniemi,
 - kiinteistötoimikunnan nimeämänä edustajana Ilona Suojama
 - yhteisen kirkkoneuvoston nimeämä edustaja sekä
3. pyytää Enon seurakunnan seurakuntaneuvostoa nimeämään edustajansa.

Kirkkoneuvosto

Päätösehdotus hyväksyttiin. Yhteisen kirkkoneuvoston edustajaksi hanketyöryhmään nimettiin Eevi Väistön esityksestä yksimielisesti Ville Toivanen.

Enon seurakuntaneuvosto 9.11.2021, 85 §

Enon siunauskappelissa on suoritettu kosteus ja sisäilmatekninen kuntotutkimus kesäkuun 2021 aikana. Tutkimuksissa rakenteiden sisässä havaittiin kosteusvaurioita ja mikrobikasvustoa, jotka edellyttävät mittavia korjaustoimenpiteitä.

Kiinteistötoimikunta on esittänyt yhteiselle kirkkoneuvostolle, että se perustaisi hanketyöryhmän selvittämään Enon siunauskappelin hankevaihtoehdot ja tekemään esityksen yhteiselle kirkkoneuvostolle Enon siunauskappelin jatkotoimenpiteistä toukokuuhun 2022 mennessä.

Seurakuntayhtymän yhteinen kirkkoneuvosto on pyytänyt Enon seurakuntaneuvostoa nimeämään edustajan hanketyöryhmään.

Insinööritoimisto 2K:n tekemä Kosteus- ja sisäilmatekninen kuntotutkimus on liitteenä 2a ja Pohjois-Karjalan Ympäristöterveyden laatima tarkastuskertomus on liitteenä 2b.

Ehdotus (pj.)	Seurakuntaneuvosto nimeää edustajansa hanketyöryhmään.
Seurakuntaneuvosto	Hanketyöryhmään Enon seurakuntaneuvoston edustajaksi nimettiin yksimielisesti Sanna Hämäläinen.

86 § Ilmoitusasiat

1. Seuraava seurakuntaneuvoston kokous on 7.12.2021 klo 17.00.
2. Strategiatyöskentelypäivä on 26.1.2021.

87 § Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

88 § Kokouksen päätös

Oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitus liitettiin pöytäkirjaan. Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 17.39.

Puheenjohtaja MARKKU KOISTINEN
Markku Koistinen

Pöytäkirjanpitäjä MILLA SUHONEN
Milla Suhonen

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty Joensuussa 9.11.2021

MERJA IGNATIUS
Merja Ignatius

AULI SUVANTO
Auli Suvanto

Pöytäkirja on ollut nähtävänä Enon seurakunnantöimistössä, Enontie 30 A, Eno, ajalla 11.11.2021 – 10.12.2021 toimiston aukioloaikoina, mistä on kuulutettu Enon seurakunnan ilmoitustaululla ajalla 10.11.2021 – 10.12.2021.

Joensuussa . .2021

Milla Suhonen
seurakuntasihtööri

Enon seurakunta

Seurakuntaneuvosto

9.11.2021, pöytäkirjan pykälänumerot: 79 - 88

OIKAISUVAATIMUSOHJEET JA VALITUSOSOITUS

1 MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Valmistelua ja täytäntöönpanoa koskevat muutoksenhakukiellot

Seuraavista päätöksistä ei kirkkolain (1054/1993) 24 luvun 5 §:n mukaan saa tehdä kirkollisvalitusta eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 2 luvun 6 §:n 2 momentin nojalla hallintovalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) 146 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan hankintalain mukaista valitusta ei voi tehdä päätöksestä tai muusta ratkaisusta, joka koskee yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua.

Pöytäkirjan pykälät: 79-82, 86-88

Oikaisuvaatimusoikeudesta aiheutuva valituskielto

Koska päätöksestä voidaan tehdä kirkkolain 24 luvun 3 §:n 1 momentin mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla:

Pöytäkirjan pykälät: 83-85

Alistusasiaa koskeva muutoksenhakukielto

Kirkkolain 24 luvun 3 §:n 2 momentin mukaan oikaisuvaatimusta ei saa tehdä päätöksestä, joka alistetaan tuomiokapitulin tai kirkkohallituksen vahvistettavaksi.

Pöytäkirjan pykälät:

Erikseen säädetyt muutoksenhakukiellot

1. Viranhaltija ei saa valittamalla hakea muutosta viranomaisen päätökseen evankelis-luterilaisen kirkon virkaehtosopimuksista annetun lain (968/1974) 2 §:ssä tarkoitetussa asiassa eikä saattaa sitä oikaisuvaatimuksin tai hallintoriita-asiana ratkaistavaksi, jos hänellä taikka viranhaltijayhdistyksellä on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa. Edellä mainittua sovelletaan vain viranhaltijaan, joka on jäsenenä sellaisessa viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa, tai sen alayhdistyksessä (kirkkolain 6 luvun 72 § 2 momentti).

2. Muutosta ei saa hakea oikaisuvaatimuksella tai valittamalla päätökseen, joka koskee väliaikaista viran toimituksesta pidättämistä (kirkkolain 24 luvun 14 § 2 momentti).
3. Seurakunnan jäsenellä ei ole oikeutta tehdä oikaisuvaatimusta tai valitusta päätöksestä, joka koskee toiseen henkilöön kohdistuvaa diakoniaa, kristillistä kasvatusta tai opetusta;
4. Valittamalla ei saa hakea muutosta hallinnon sisäiseen määräykseen, joka koskee tehtävän tai muun toimenpiteen suorittamista (oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 2 luvun 6 §:n 2 momentti);
5. Muun lainsäädännön mukaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Pöytäkirjan pykälät ja valituskieltojen perusteet:

Hankintoja koskevat muutoksenhakukiellot

Hankintaa koskevista seuraavista päätöksistä ei kirkkolain 24 luvun 8 a §:n 2 momentin nojalla saa tehdä kirkkolain mukaista oikaisuvaatimusta eikä kirkollisvalitusta, jos asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan. Asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan, jos hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnysarvon. Kansalliset kynnysarvot ilman arvonlisäveroa laskettuna ovat:

- 60.000 € (tavarat ja palvelut sekä suunnittelukilpailut);
- 150.000 € (rakennusurakat);
- 400 000 € (hankintalain liitteen E 1-4 kohdassa tarkoitettut sosiaali- ja terveystalvet);
- 300.000 € (hankintalain liitteen E 5-15 kohdassa tarkoitettut muut erityiset palvelut) ja
- 500.000 € (käyttöoikeussopimukset).

Pöytäkirjan pykälät:

2 OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisuvaatimusviranomainen ja -aika

Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään ja yhteystiedot:

- Enon seurakuntaneuvosto

Käyntiosoite: Enontie 30 A, Eno

Postiosoite: Enontie 30 A, 81200 Eno

Sähköposti: enon.seurakunta@evl.fi

Pöytäkirjan pykälät: 83-85

Oikaisuvaatimus on tehtävä **14 päivän kuluessa** siitä, kun asianosainen on saanut tiedon päätöksestä. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Seurakunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Oikaisuvaatimuksen voi omalla vastuullaan lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti. Oikaisuvaatimuksen on oltava perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköinen viesti katsotaan saapuneeksi viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi:

- oikaisuvaatimuksen tekijän nimi ja tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi
- tiedot oikaisuvaatimuksen kohteena olevasta päätöksestä
- millaista oikaisua päätökseen vaaditaan
- millä perusteilla oikaisua päätökseen vaaditaan.

4 VALITUSOSOITUS

4 a Kirkollis- ja hallintovalitukset

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella.

Valitusviranomaisen ja yhteystiedot:

- Itä-Suomen hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Minna Canthin katu 64, Kuopio

Postiosoite: PL 1744, 70101 Kuopio

Sähköposti: ita-suomi.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Kirkollisvalitus, pöytäkirjan pykälät:

Hallintovalitus, pöytäkirjan pykälät:

Valitusaika on **30 päivää** päätöksen tiedoksisaannista.

Kirkollisvalitus alistusasiassa

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella.

Valitusviranomainen ja yhteystiedot:

- **Kuopion hiippakunnan tuomiokapituli**, pöytäkirjan pykälät:

Käyntiosoite: Kuninkaankatu 22 A, Kuopio

Postiosoite: PL 42, 70101 Kuopio

Sähköposti: kuopio.tuomiokapituli@evl.fi

- **Kirkkohallitus**, pöytäkirjan pykälät:

Postiosoite: **PL 210, 00131 Helsinki**

Käyntiosoite: **Eteläranta 8, 00131 Helsinki**

Telekopio: **09 1802 350**

Sähköposti: kirkkohallitus@evl.fi

Valitusaika on **30 päivää** päätöksen tiedoksisaannista.

Muutoksenhakuajan laskeminen

Valitus- ja oikaisuvaatimusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista, tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Seurakunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

5 VALITUKSEN SISÄLTÖ JA LIITTEET, VALITUSASIAKIRJOJEN TOIMITTAMINEN JA OIKEUDENKÄYNTIMAKSU

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava:

- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää
- sähköpostiosoite, jos valitusviranomaisen päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä valitusviranomaiselle.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksensä tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on esitettävä valtakirja. Jollei valitusviranomainen toisin määrää, valtakirjaa ei kuitenkaan tarvitse esittää oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 32 §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa.

Valitusasiakirjojen toimittaminen

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusajassa päätöksessä mainitulle valitusviranomaiselle. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköinen viesti katsotaan saapuneeksi viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikeudenkäyntimaksu

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu, jollei lain 5, 7, 8 tai 9 §:stä muuta johdu. Tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta annetun oikeusministeriön asetuksen (1383/2018) 1 §:n mukaan oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa on 260 € ja markkinaoikeudessa 2 050 €. Käsitelymaksu markkinaoikeudessa on kuitenkin 4 100 €, jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoonaa euroa ja 6 140 €, jos hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa.

Yksityiskohtainen valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.